

EXPERIMENTUL DE FORMARE A COMPETENȚEI DE INTERPRETARE A IMAGINII MUZICALE LA VIITORII PROFESORI DE MUZICĂ

*THE EXPERIMENT OF FORMATION OF THE COMPETENCE OF
INTERPRETING THE MUSICAL IMAGE IN AN INTENDING TEACHER OF MUSIC*

Lilia GRANETKAIA,
lector universitar, doctorandă,
Universitatea de Stat **Alecu Russo** din Bălți

The article describes the experiment of formation of the competence of interpreting the musical image in students and future teachers of music. The author proposes three didactic technologies necessary for the formation of this competence: 1. capitalization of the plan of the interpretative analysis of the musical image. 2. Elaboration of the interpretative project of musical works. 3. Didactic transfer of the methods of musical education to the study of piano.

Pentru formarea competenței de interpretare a imaginii muzicale studenții trebuie să posede patru tipuri de cunoaștere muzicală: *diletantic, științific, artistic și pedagogic.*

Tipul diletantic reprezintă prima treaptă a cunoașterii muzicale. La acest nivel de înțelegere a lucrării studenții își propun cercetarea caracterului emoțional, abordează lucrarea din punctul de vedere al ascultătorului neinițiat în cunoașterea profundă a muzicii. Studiarea muzicii într-un asemenea mod nu permite studentului să se aprofundeze în conținutul artistic al muzicii.

Tipul științific se caracterizează prin faptul că lucrarea este abordată din punctul de vedere strict analitic, teoretic, ignorând aspectul emoțional al cunoașterii muzicale. În acest tip de cunoaștere predomină tratarea pur tehnică (în sensul restrâns) a lucrării muzicale.

Tipul artistic include în sine abordările artistice și științifice, la

acest nivel de cunoaștere este creată *imaginea artistică* autentică (mult apropiată de intențiile artistice ale compozitorului).

Tipul pedagogic se deosebește de tipul artistic prin faptul că, pe lângă crearea imaginii artistice a lucrării studentul conștientizează prin ce metode și procedee ajunge la rezultatul obținut, este capabil să utilizeze tehnologii specifice de creare a imaginii muzicale și în alte situații (muzical - interpretative, pedagogice etc.). Faptul că studentul folosește independent și în mod conștient diverse tehnologii de creare a imaginii muzicale va constitui o condiție, o bază fundamentală în pregătirea lui pedagogică ulterioară. La această etapă studentul creează *imaginea artistică* și *imaginea interpretativă* a lucrării, interpretează bine în scenă, evitând emoțiile negative.

Experimentul de constatare a avut drept scop obținerea datelor și a informațiilor de la studenți privind

oportunitatea introducerii tehnologiilor didactice de analiză interpretativă a imaginii muzicale (AIIM) în procesul pregătirii instrumentale a profesorului de muzică. Datele obținute în cadrul experimentului de constatare au demonstrat că studenții nu posedă o competență de interpretare a imaginii muzicale (CIIM), că studenții în practica interpretativă apelează numai la *cunoaștere de tip diletantic și științific*, rar demonstrând *cunoaștere de tip artistic* și nu posedă *cunoaștere de tip pedagogic*.

Informațiile și datele obținute în *experimentul de constatare* ne-au permis să elaborăm probele *experimentului de formare*, în care am avut drept scop determinarea eficienței acțiunii tehnologiilor didactice de AIIM în formarea *competenței de interpretare a imaginii muzicale*.

Experimentul s-a efectuat pe baza ipotezei generale conform căreia procesul de pregătire instrumentală a studenților va deveni mai eficace, dacă în studiul instrumental vor fi aplicate tehnologii didactice de analiză interpretativă a imaginii muzicale.

În cadrul experimentului de formare a fost propusă o formă specifică de studiere a lucrării muzicale, conform modelului pedagogic elaborat, în procesul interpretării imaginii muzicale fiind practicate trei tehnologii didactice de AIIM:

1. Valorificarea planului analizei interpretativ-pedagogice a imaginii muzicale.
2. Elaborarea proiectului interpretativ al lucrării muzicale.
3. Transferul didactic al metodelor educației muzicale în studiul pianistic.

În grupa martor procesul experimental a decurs în mod tradițional.

Problema creării/ decodificării/interpretării Imaginii Muzicale este o problemă care se răsfrânge mult asupra formării competențelor muzical - interpretative și pedagogice. Competența de interpretare a imaginii muzicale este formată în cadrul lecției de instrument și aplicată pe parcurs la examene și în cadrul activității muzical-pedagogice (lecții, concerte, comunicări despre muzică, practica pedagogică etc.).

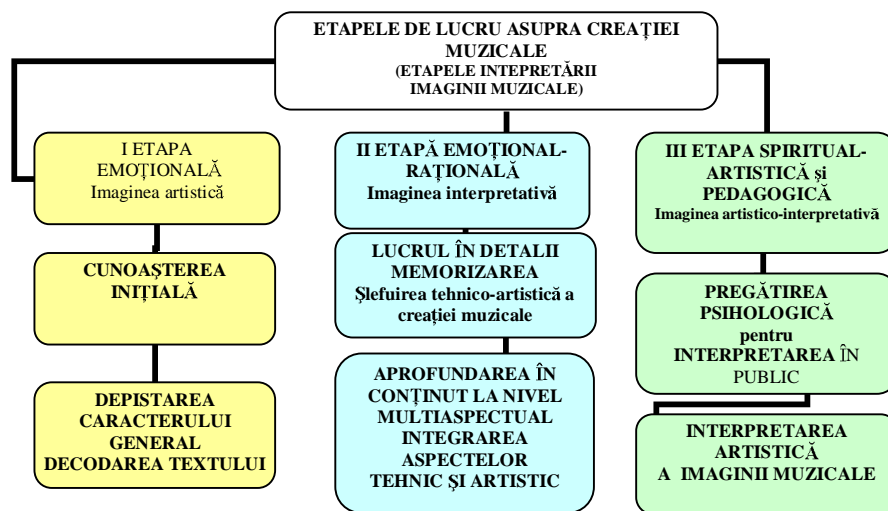
La I fază a experimentului de formare am avut drept scop, prin utilizarea tehnologiilor didactice de AIIM, formarea la studenți a cunoștințelor / capacităților / atitudinilor necesare în procesul de interpretare a imaginii muzicale.

Procesul de studiere a unei lucrări muzicale și creării imaginii artistice este un proces complex, pluri-aspectual și parcurge mai multe etape (A.Vișinsky, H.Neuhaus, M.D.Răducanu).

1. Primul contact general cu piesa. – cunoașterea inițială a imaginii muzicale.
2. Munca de însușire motrică – expresivă a textului – aprofundarea în conținutul imagistic a lucrării.
3. Memorarea piesei. Sintetizarea și șlefuirea artistică a piesei.
4. Pregătirea studentului pentru examene și evaluări publice.

La aceste etape studentul creează imaginea *artistică* și *interpretativă* a lucrării. Convențional am numit aceste etape astfel: I.Etapa emoțională, II. Etapa emoțional - rațională și III. Etapa spiritual - artistică și pedagogică. (Diagrama 1)

Diagrama № 1. Etapele de lucru asupra creației muzicale

Firește că aceste etape nu pot fi dissociate decât teoretic, fiindcă în practică ele nu sunt niciodată strict delimitate și nici nu există, în general, în formă absolut pură. Astfel, de pildă, în procesul de memorare a unei piese intervin elemente de creativitate menite să contureze profilul viitoarei interpretări. De asemenea, studiul pentru fixarea unei piese memorate sau pentru rezolvarea tehnică a unor pasagii mai dificile nu poate fi „dezbrăcat” întru totul de haina expresivă, căci, în caz contrar urmările vor fi negative în ceea ce privește integrarea artistică a operei respective. Tot așa în procesul de finisare artistică, studentul nu poate neglija problemele mecanice, chiar dacă ele au fost anterior bine automatizate, căci va ajunge curând la o imprecizie ce se va accentua pe măsura neglijarii acestora, ș.a.m.d.

Dar pentru a-și putea forma deprinderea superioară și complexă de studiu al unei creații muzicale, pianistul în formare trebuie să cunoască mecanismele intime ale fiecărei „etape” în parte. În acest scop

am înaintat niște obiective operaționale a căror rezolvare este obligatorie la fiecare din etape. Obiectivele propuse vor constitui descriptorii formării competenței de interpretare a imaginii muzicale la fiecare etapă de lucru asupra piesei muzicale.

Etapa I - emoțională (tip de cunoaștere: diletant și științific)

În ceea ce privește primul contact cu creația, aceasta are ca scop cunoașterea textului, a caracterului general, precum și înțelegerea formei sale în raport cu conținutul ei imagistic. În cazul unei opere care aparține unui autor sau unui stil cunoscut interpretului, acesta găsește chiar de la început, în experiența sa, numeroase puncte de legătură cu noua piesă ce duce la o rapidă viziune generală asupra modului de interpretare. În cazul abordării unei piese care nu găsește ecou în antecedentele instrumentistului, la prima lectură nu se pot schița jaloane de interpretare, aceasta urmând să se cristalizeze pe

parcursul cunoașterii morfologice a lucrării.

În cazul, când studentul numai capătă deprinderi de citire de pe foaie, profesorul trebuie să interpreteze lucrarea și să - atragă atenția i asupra momentelor deosebit de expresive. Cu cât mai bogată este înțelegerea piesei de la început, cu atât mai reușit va decurge procesul de învățare în continuare. Etapa dată necesită o cunoaștere de tip diletantic și științific.

Obiectivele/descriptorii ale acestei etape sunt:

Obiectivele referitoare la cunoștințe care vizează:

1. Cunoașterea compozitorului, a epocii, a stilului, a curentului muzical - artistic.
2. Cunoașterea formei, a genului și a metrelor.
3. Cunoașterea textului, a tradițiilor de interpretare.

Obiectivele referitoare la capacități:

1. Capacitatea de a determina caracterul general al lucrării
2. Capacitatea de a determina tempoul lucrării
3. Capacitatea de executare în schiță a textului

Obiectivele referitoare la atitudini:

1. Prezența interesului și pasiunii.
2. Sensibilitate emoțională.
3. Voința de studiu.

La aceasta etapă au fost utilizate următoarele tehnologii de AIIM:

1. Valorificarea planului analizei interpretative a imaginii muzicale (punctele I, II).

I Caracteristicile estetico - istorice ale creației muzicale:

- *Denumirea, genul, stilul, epoca, forma;*

- *Autorul: date biografice legate de istoria apariției piesei, caracteristica generală a creației compozitorului.*
- *Valoarea artistică a lucrării în contextul artei mondiale.*

II Caracteristicile muzicologice ale creației muzicale:

Imaginea muzicală – latura exteroară (limbajul muzical, dramaturgia)

1. Mijloacele expresivității muzicale: raportul și rolul lor în crearea imaginii artistice.

- *Ritmul și melodia;*
- *Modul și armonia;*
- *Forma și genul.*

2. Transferului didactic al a următoarelor metode de educație muzicală:

1. Metoda acțiunii emoționale (E. Abdulin);
2. Metoda asemănării și contrastului (A. Asafiev);
3. Metoda caracterizării poetice a muzicii (Gagim I.);
4. Metoda stimulării imaginației (Gagim I.);
5. Metoda reinterpretării artistice a muzicii (Gagim I., Goriunova L.);

Studentii au analizat în linii generale lucrarea, au pătruns în caracterul general al ei, au elaborat *adnotări muzical - interpretative* în baza cărora s-a desfășurat travaliul lor interpretativ.

Adnotările le-au permis studenților să se aprofundeze în particularitățile specifice ale stilului muzical al compozitorului, să cunoască forma lucrării, să determine nivelul complexității tehnice și artistice a piesei.

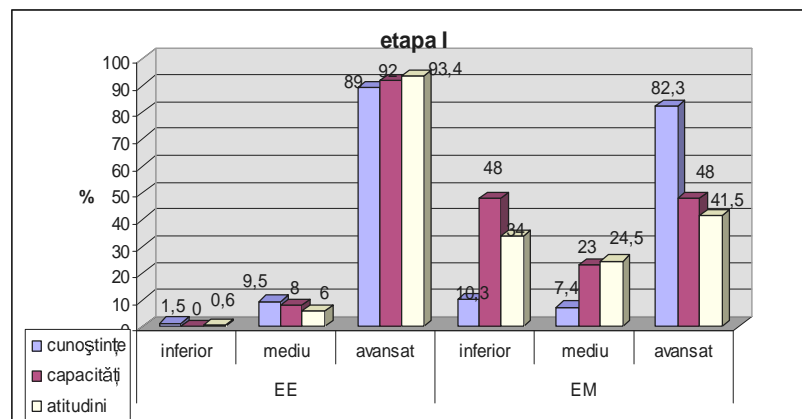
La sfârșitul acestei etape de studiu au fost evaluate cunoștințele,

capacitățile și atitudinile studenților.
Am obținut următoarele rezultate care

sunt prezentate în Tabelul 1 și
Histograma 1

Tabelul № 1.
câte 45 de studenți în EE și EM =100%
I etapă de lucru asupra imaginii muzicale.

Descrip- torii	EE						EM						
	Nr.			Media %			Nr.			Media %			
	avansat	med	infer	Avans.	Med.	Inf.	Avans.	mediu	Inf.	Avan.	mediu	infer	
CUNOȘTINȚE	1	40	4	1	89	9,5	1,5	40	2	3	82,3	7,4	10,3
	2	40	5	0				36	4	5			
	3	40	4	1				35	4	6			
	To- tal	40	4,3	0,6				37	3,3	4,7			
CAPACITĂȚI	1	42	3	0	92	8	0	20	6	19	48	23	29
	2	40	5	0				15	15	15			
	3	42	3	0				30	10	5			
	To- tal	41,3	3,6	0				21,6	10,3	13			
ATITUDINI	1	40	4	1	93,4	6	0,6	25	9	11	41,5	24,5	34
	2	42	3	0				21	6	18			
	3	44	1	0				10	18	17			
	To- tal	42	2,6	0,3				18,6	11	15,3			
Total media % Cunoaștere diletantă și științifică				91,5	7,8	0,7	Total media %			57,3	18,3	24,4	

Histograma 1
Rezultatele studenților la prima etapă de studiu a creației muzicale

Etapa II – emoțional-rațională. Cunoaștere de tip artistic.

Cea de-a doua etapă presupune lucrul asupra detaliilor. Lucrarea muzicală este privită din „interior”. Lucrul are loc în tempo lent pentru performanța calității sunetului. Pe lângă rezolvarea problemelor tehnice, etapa aceasta presupune lucrul expresiv-artistic: frazarea, dinamica, intonarea artistică a melodiei, găsirea mijloacelor expresive de interpretare, agogica, pedalizarea etc.

Cum s-a menționat mai sus, etapizarea poartă un caracter relativ și, în mod firesc, în lucru este mereu solicitată și latura emoțională, și cea rațională a psihicului. Accentul trebuie să fie pus pe rezolvarea dificultăților tehnice și artistice, mai întâi în tempo lent, ajungând cu timpul la tempo real indicat de autor. Desigur, în orice compoziție există anumite „pasagii” dificile, de a căror rezolvare depinde uneori întreaga prezentare a lucrării. De aceea vor fi studiate acestea „momente – cheie”, va fi analizat și aplicat modul cel mai eficient de atac și poziția corespunzătoare a mâinilor.

Din **Planul analizei interpretative a imaginii muzicale** la această etapă au fost valorificate punctele II, III, IV a.:

II Caracteristicile psiho-muzicologice ale creației muzicale:

Imaginea muzicală – latura exteroară (limbajul muzical, dramaturgia)

1. Mijloacele expresivității muzicale: raportul și rolul lor în crearea imaginii artistice.

- *Ritmul și melodia;*
- *Modul și armonia;*
- *Forma și genul.*

2. Dramaturgia muzical - artistică a piesei muzicale.

- *Urmărirea „intonajiei-cheie” și a dezvoltării ei pe parcursul piesei muzicale;*
- *Evidențierea leitmotivelor, temelor-imagini care determină imaginea generală a lucrării.*
- *Valorificarea formei ca mijloc de dramaturgie muzicală;*
- *Determinarea logicii compoziționale: expoziția, conflictul, dezvoltarea, culminația, repriza, coda, asemănarea și contrastul, etc.*

III. Imaginea artistică – latura interioară (impresiile subiective, trăirea lăuntrică a discursului muzical raportate la imaginea muzicală);

1. Imaginea artistică – rezultatul trăirii interioare a ascultătorului/interpretului.

- *Sesizarea/aprecierea caracterului muzicii;*
- *Formarea reprezentărilor interioare în baza asocierilor și imaginilor exterioare.*
- *Conștientizarea stării emoționale personale și, ca rezultat, cristalizarea sensului personal a lucrării*
- *Cizelarea intonațiilor artistice în raport cu semnificațiile atinse.*

IV. Argumentarea metodică a piesei muzicale:

a) Argumentarea la nivel tehnic - interpretativ

- *Aprecierea nivelului complexității tehnice (tehnica de degete, tehnica de brațe, probleme de plan ritmic și dinamic, etc.).*

- *Etapizarea lucrului tehnic și artistic.*
- *Schițarea metodelor și procedeele de lucru.*
- *Elaborarea „topografeii” planului interpretativ.*
- *Găsirea exemplelor din literatură, artă plastică, etc., raportate la conținutul artistic al piesei studiate.*

S-a cercetat latura exterioară a imaginii muzicale – analiza limbajului muzical și a posibilităților lui expresive. Raportul melodie - ritm, modul - armonia, forma - genul și rolul lor în crearea imaginii muzicale. Urmărind dezvoltarea dramaturgică a piesei s-a depistat *intonația - cheie* și dezvoltarea ei pe fondalul piesei muzicale, s-au caracterizat leitmotivele temelor - imagini, s-a cercetat rolul sensual al formei muzicale în realizarea dramaturgiei artistice. În plan tehnic, au fost schițate metodele de lucru asupra formării deprinderilor de interpretare, care vor contribui la automatizarea unor mișcări.

La această etapă de lucru s-a cristalizat **imaginea artistică personală** a studenților. Drept scop a fost sesizarea și conștientizarea *sensului personal* al lucrării de către student. Abordând lucrarea din diverse aspecte, studentul trebuie să ajungă la concepția interpretativă proprie.

La **etapa II** studentul elaborează planul interpretativ al lucrării care este drept rezultat al trăirii interioare personale și lucrului tehnic-artistic detaliat.

Pe lângă tehnologiile enunțate, au fost incluse și următoarele metode din Educația muzicală:

1. Metoda asemănării și contrastului (A. Asafiev);

2. Metoda perspectivei și retrospectivei (D.Kabalevsky);
3. Metoda analizei intonaționale (bazată pe teoria intonațională a lui B.Asafiev);
4. Metoda intonării plastice (Melogestica, G. Balan);
5. Notarea grafică a melodiei (Partitura ascultătorului. G. Balan);
6. Metoda vocalizării (N. Grodzenskaia);
7. Metoda percepției/însușirii intonațional - stilistice a muzicii. (Kritskaia E.- Krasilnicova M.);
8. Metoda analizei de conținut a lucrărilor muzical – instrumentale.(Școlear V.A.);

Obiectivele/descriptorii acestei etape sunt:

Obiective referitoare la cunoștințe:

1. Cunoașterea sintaxei muzicale.
2. Cunoașterea rolului expresiv imagistic al limbajului muzical.
3. Cunoașterea modului de atac. Conștientizarea metodelor de lucru tehnic și artistic.

Obiective referitoare la capacități:

1. Intonare corectă, expresivă în motive, fraze, perioade.
2. Emiterea calitativă a sunetului (dimensiunea dinamică, timbrală). Perfecționarea tehnică.
3. Alegerea metodelor, procedeele de lucru. Schițarea planului interpretativ.

Obiective referitoare la atitudini:

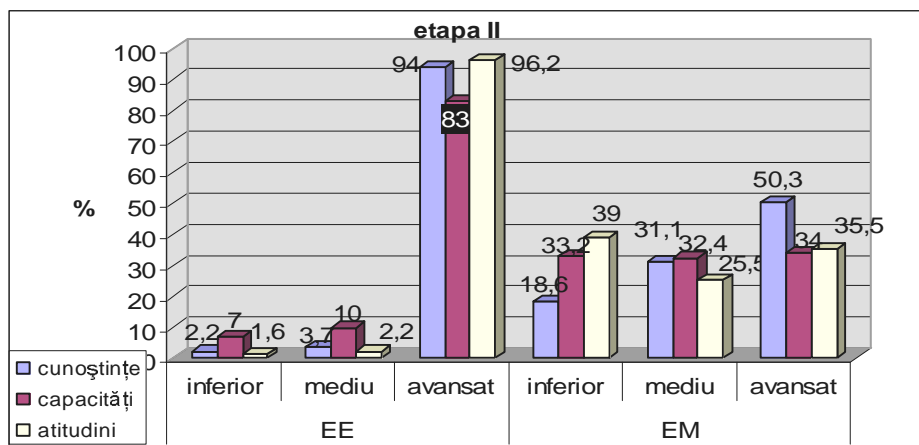
1. Prezența interesului și pasiunii.
2. **Voința de:** sunet, frază, de timbru, de exactitate tehnică și a textului.
3. Reflecții estetice personale.

În rezultatul prelucrării statistice a datelor obținute am primit

următoarele rezultate sumative prezentate în **Tabelul 2 și Histograma 2**

Tabelul № 2
Etapa a II-a de lucru asupra imaginii muzicale.
45 de studenți =100%

Descriptorii	EE						EM						
	Nr.			Media %			Nr.			Media %			
	avans	mediu	infer	avans	med	infer	avans	med	infer	avan	med	infer	
CUNOȘTINȚE	1	43	1	1	94	3,7	2,2	26	12	7	50,3	31,1	18,6
	2	40	3	2				20	15	10			
	3	44	1	0				22	15	8			
	Total	42,3	1,66	1				22,6	14	8,3			
CAPACITĂȚI	1	38	4	3	83	10	7	15	15	15	34	32,4	33,2
	2	37	4	4				14	19	12			
	3	37	5	3				17	10	18			
	Total	37,3	4,3	3,3				15,3	14,6	15			
ATITUDINI	1	45	0	0	96,2	2,2	1,6	20	12	13	35,5	25,5	39
	2	43	1	1				13	12	20			
	3	42	2	1				15	10	20			
	Total	43,3	1	0,66				16	11,6	17,6			
Total media % Cunoaștere de tip artistic				91	6	3				40	30	30	

Histograma 2.
Rezultatele studenților la etapa a II-a de studiu a creației muzicale

Etapa a III-a – spiritual-artistică și pedagogică. Cunoaștere de tip pedagogic.

La etapa a treia de studiu a lucrării muzicale studenții integrează tot lucrul tehnic și artistic. Se cristalizează reprezentarea auditivă

despre conținut și formă. Studenții se pregătesc psihologic pentru interpretare în public. Se abordează lucrarea din punct de vedere metodic: se repartizează din perspectiva tematică a Curriculumului Educației Musicale.

La această etapă au fost utilizate tehnologiile didactice de AIIM:

1. Elaborarea proiectului interpretativ al lucrării muzicale .

2. Din Planul analizei interpretative a imaginii muzicale s-au valorificat punctele II, III, IVb, și V:

II Caracteristicile muzicologice ale creației muzicale:

Imaginea muzicală – latura exterioară (limbajul muzical, dramaturgia)

1. Mijloacele expresivității muzicale: raportul și rolul lor în crearea imaginii artistice.

- Ritmul și melodia;
- Modul și armonia;
- Forma și genul.

2. Dramaturgia muzical - artistică a piesei muzicale.

- Urmărirea „intonației-cheie” și a dezvoltării ei pe parcursul piesei muzicale;
- Evidențierea leitmotivelor, temelor-imagini care determină imaginea generală a lucrării.
- Valorificarea formei ca mijloc de realizare a dramaturgiei muzicale.
- Determinarea logicii compoziționale: expoziția, dezvoltarea, culminația, repriza, coda etc.

III. Caracteristicile psihologice ale imaginii muzicale – latura interioară (impresiile subiective, trăirea lăun-

trică a discursului muzical raportate la imaginea muzicală);

1. Imaginea artistică – rezultatul trăirii interioare a ascultătorului - interpret.

- Sesizarea/determinarea caracterului muzicii.
- Formarea reprezentărilor interioare în baza asocierilor și imaginilor exterioare.
- Conștientizarea stării emoționale personale în rezultatul cunoașterii sensului muzical al lucrării.
- Cizelarea intonațiilor interpretativ-artistice în raport cu semnificațiile conținutului descoperit prin analiză.

IV. Caracteristicile didactico-metodologice ale piesei muzicale:

b) Argumentarea didactică la nivel de Curriculum

- Repartizarea lucrării studiate la temele generale din Curriculum la Ed. Muzicală.
- Determinarea rolului educativ - metodic al lucrării (la nivel de cunoștințe-capacități-atitudini).

V. Valorificarea estetică și spirituală a creației muzicale.

- Identificarea imaginii muzicale cu Eu-l personal.
- Formarea atitudinii față de lucrarea studiată.

Din metodele Educației Musicale la etapa II a studiul instrumental au fost aplicate:

1. metoda intonației plastice (E. J. Dalcroz, G. Balan);
2. metoda cunoașterii intonațional - stilistice a muzicii (E. Krasilnikova, E. Kritskaia);
3. metoda stimulării imaginației (I. Gagim);

4. metoda dramaturgiei emoționale (E.Abdulin);
5. metoda vocalizării (N.Gro-dzenskaia);
6. metoda creării contextelor muzical - artistice etc.;
7. metoda notarii grafice a melodiei (Partitura ascultătorului.) (G. Balan);

Obiectivele/descriptorii ale acestei etape sunt:

Obiectivele referitoare la cunoștințe:

1. Cunoașterea bună a textului, orientarea liberă în spațiul vertical/orizontal (aspectele melodic - armonic, polifonic).
2. Repartizarea lucrării conform tematicii Curriculumului la Educația Muzicală.
3. Prezența planului interpretativ personal.

Obiectivele referitoare la capacitate:

1. Interpretarea în diferite tempouri ((lente, rapide).
2. Reprezentarea mentală a discursului muzical. Integrarea formei.
3. Comunicarea verbală despre conținutul artistic al lucrării.

Obiectivele referitoare la atitudini:

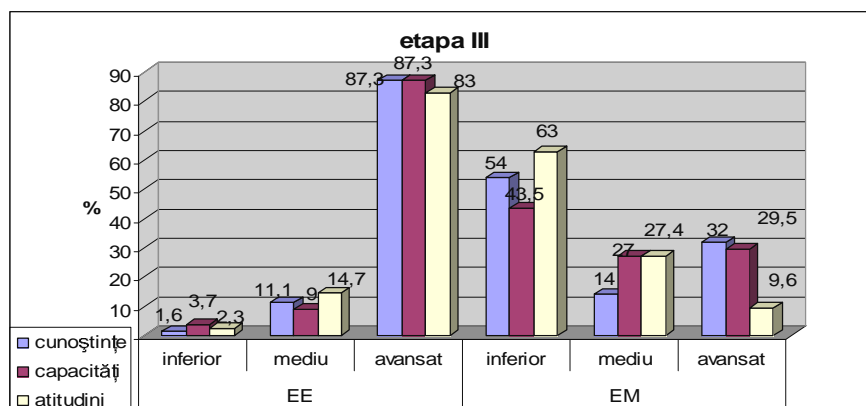
1. Aproprierea la nivel de „eu” personal a imaginii
2. Voință de recreare a operei muzicale.
3. Motivație expresivă, sugestivă, comunicativă.

Datele obținute din fișele psihopedagogice individuale ale studenților au fost introduse în Tabelul № 3 și Histograma 3 unde prezentăm nivelul cunoștințelor, capacităților, atitudinilor la etapa a III de studiu asupra creației muzicale.

Tabelul № 3

Rezultatele la III etapă de studiu a creației muzicale.

Descriptorii	EE						EM						
	Nr.			Media %			Nr.			Media %			
	avans	med	inf	avans	med	inf	avans	med	infer	avans	med	infer	
CUNOȘTINȚE	1	33	11	1	87,3	11,1	1,6	30	5	10	32	14	54
	2	45	0	0				13	10	22			
	3	40	4	1				0	4	41			
	Total	39,3	5	0,6				6	14,3	6,33			
CAPACITĂȚI	1	36	7	2	87,3	9	3,7	25	10	10	29,5	27	43,5
	2	40	3	2				10	10	25			
	3	42	2	1				5	16	24			
	Total	39,3	4	1,6				13,3	12	19,6			
ATTUDINI	1	37	5	3	83	14,7	2,3	2	10	33	9,6	27,4	63
	2	35	10	0				4	12	29			
	3	40	5	0				7	15	23			
	Total	37,3	6,6	1				4,3	12,3	28,3			
Total media % Cunoaștere de tip pedagogic				85,9	11,6	2,5	Total media %			23,7	22,8	53,5	

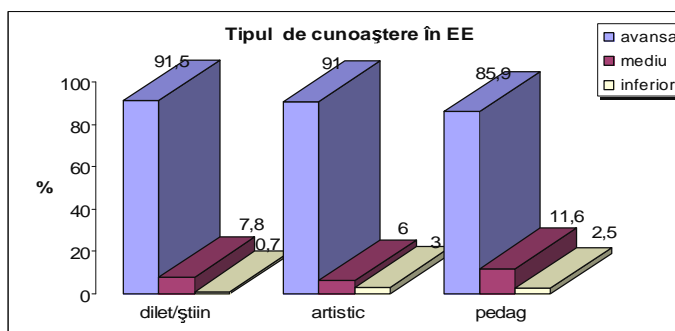
Histograma 3
Cunoștințe/capacități/atitudini la etapă a III-a de studiu a creației muzicale.

La sfârșitul studiului creației muzicale am generalizat informațiile obținute cu scopul depistării *tipului de cunoaștere* a studenților utilizat în procesul studierii lucrării muzicale. Deoarece obiectivele/descriptorii înaintate au vizat un anumit *tip de cunoaștere*, rezultatele obținute la

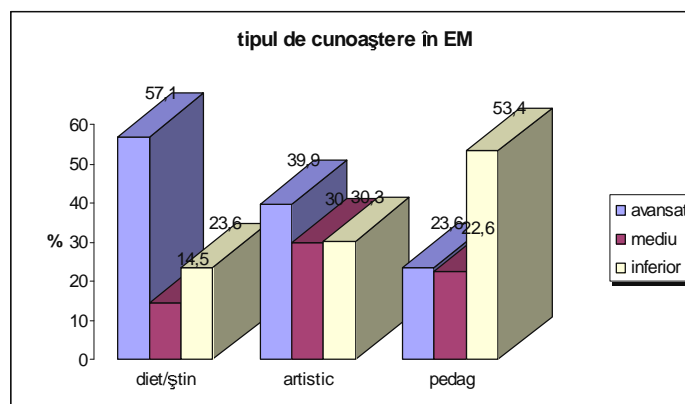
sfârșitul fiecărei etape, ne-au permis să facem unele concluzii privind nivelul dezvoltării diferitelor tipuri de cunoaștere necesare în realizarea imaginii muzicale. Sinteza datelor cu privire la *tipurile de cunoaștere muzicală* este prezentată în Tabelul 4 și Histogramele 4 și 5

Tabelul № 4
Nivelul tipurilor de cunoaștere la studenți

Tip de cunoaștere \ Nivel %	Etapa I Diletant, științific.		Etapa II Artistic		Etapa III Pedagogic	
	EE	EM	EE	EM	EE	EM
avansat	91,5	57,3	91	40	85,9	23,7
mediu	7,8	18,3	6	30	11,6	22,8
inferior	0,7	24,4	3	30	2,5	53,5

Histograma 4
Tipuri de cunoaștere muzicală la studenți din EE

Histograma 5
Tipuri de cunoaștere muzicală la studenții din EM

Este de remarcant faptul că în urma utilizării tehnologiilor didactice de AIIM la studenții din EE a crescut evident nivelul cunoașterii de tip pedagogic și artistic. Acest progres este un rezultat al cunoașterii aprofundate și multilaterale a creației muzicale. Studenții au trecut prin toate etapele, au creat *imaginea artistică și interpretativă* a lucrării muzicale. Astfel, putem conchide că tehnologiile propuse favorizează creșterea/dezvoltarea capacităților, atitudinilor și aptitudinilor studenților, înlesnind cunoașterea muzical - pedagogică a lor.

Studenții EM mai slab sau isprăvit cu însărcinările propuse. Ei au demonstrat un nivel avansat (57,3%) numai la cunoaștere de tip științific și diletant. La cunoaștere de tip artistic și pedagogic au obținut rezultate mai scăzute. La cunoaștere artistică nivel „avansat” au demonstrat 40% de studenți, nivel „mediu” – 30% de studenți, nivel „inferior” – 30% de studenți. La cu-

noaștere de tip pedagogic rezultatele s-au repartizat în felul următor: calificativul „avansat” au primit 23,7% de studenți, la nivel „mediu” au ajuns 22,8% de studenți, calificativul „inferior” au obținut 53,5% de studenți. Aceste rezultate au demonstrat – cunoașterea de tip artistic, și, îndeosebi de tip pedagogic, prezintă pentru studenții EM o dificultate.

Procesul de pregătire instrumentală a profesorului de muzică fiind orientat spre formarea la studenți a competenței de interpretare a imaginii muzicale în linii mari vizează două aspecte/componente:

- **Capacitate de interpretare muzical-artistică**
- **Capacitate de comunicare muzicală, reflecții despre muzică**

Am elaborat criteriile/descriptorii ale competenței de interpretare a imaginii muzicale: (vezi Tabelul №5.)

Tabelul Nr. 5
Descriptorii competenței de interpretare a imaginii muzicale

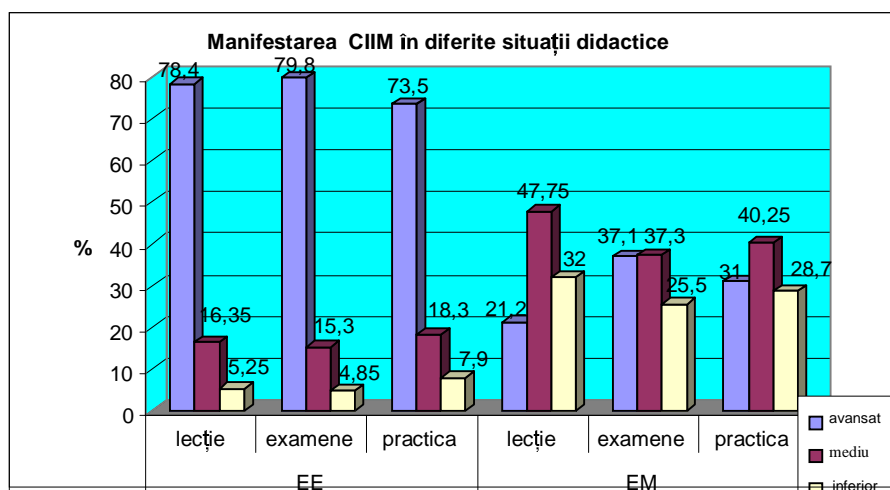
Item la Interpretarea muzicală	Item la Comunicarea verbal-artistică
1. Corectitudinea textului.	1. Aspectul istoric.
2. Corespunderea tempoului și integritatea formei Performanța tehnică.	2. Aspectul estetic.
3. Corespunderea stilistică.	3. Aspectul muzicologic.
4. Calitatea emiterii sonore.	4. Libertatea și pasiunea exprimării. Vocabularul profesional-artistic.
5. Cunoașterea sintaxei muzicale. (dinamica, cezurile în motive, fraze, propoziții etc.)	5. Abordarea metodică a repertoriului studiat.
6. Libertatea interpretării.	6. Depistarea/argumentarea raportului limbaj muzical – sens artistic.
7. Aportul creativ, personal.	7. Opinie personală.

Conform cercetărilor actuale, este cunoscut faptul, că evaluarea competenței este posibilă numai în diferite situații didactice. Pentru cercetarea noastră a prezentat interes evaluarea CIIM în situațiile în care obiectiv de bază a constituit *interpretarea imaginii muzicale* și respectiv *crearea imaginii artistice și interpretative*.

Am avut drept scop de a verifica prezența CIIM la:

- Lecția de instrument muzical
- Evoluările publice. (examene, concerte)
- Practica pedagogică.

Rezultatele au fost următoare: (vezi **Histograma 6**)

Histograma 6

Rezultatele obținute în cadrul experimentelor de constatare și de formare ne-au permis să ajungem la următoarele CONCLUZII:

Competența de interpretare a imaginii muzicale este o competență indispensabilă în profesiograma profesorului de muzică, deoarece este solicitată la toate etapele de manifestare a competenței profesionale (studiul instrumental al studentului, evoluările publice (examene, concerte), practica pedagogică).

Rezultatele experimentului au demonstrat că studenții EM :

- a) Nu posedă diferite tipuri de cunoaștere muzicală, fiind limitați numai la cunoașterea de tip „științific” și „diletantic”.
- b) În rezultatul experimentului de constatare și de formare studenții EM nu au dat dovadă de un nivel bun al CIIM.
- c) Componenta „comunicare verbal-artistică” a CIIM este aspectul cel mai insuficient dezvoltat la studenții EM

În urma evaluării rezultatelor în experimentul pedagogic, putem afirma că modelul propus (**Figura 1**) de formare la viitorul profesor de muzică a competenței de interpretare a imaginii muzicale este rațional, deoarece demonstrează eficiența tehnologiilor didactice de analiză interpretativă a imaginii muzicale. În rezultatul includerii în procesul pianistic - educațional a TDAIM, studenții EE:

- analizează multiaspectual imaginea muzicală a lucrării,
- creează imaginea artistică și interpretativă personală,
- prin capacitatea de creare a imaginii artistice și a celei interpretative, se demonstrează diferite tipuri de cunoaștere muzicală – științifică, diletantică, artistică și pedagogică.

În rezultatul experimentului de formare studenții EE au demonstrat o dinamică crescândă a CIIM, ambele componente fiind dezvoltate/formate suficient.

Bibliografie

1. Balan G., *Sensurile muzicii*, București, 1965.
2. Pitiș A., Minei I., *Tratat de artă pianistică*, București, 1982.
3. Răducanu M.D., *Metodica studiului și predării pianului.*, Iași, 1982.
4. Răducanu M.D., *Pedala sufletul pianului*, Iași, 2006.
5. Апраксина О.А., *Методика музыкального воспитания в школе*, Москва 1983.
6. Бонфельд М., *Введение в музыкознание.*, Москва., 2001.
7. *Инструментальная подготовка учителя музыки, сборник трудов под ред. Муцмакер В.И.*, Москва, 1986.
8. Либерман Е.Я., *Творческая работа пианиста с авторским текстом*, Москва, 1988.
9. Мазель Л., *Вопросы анализа музыки*, Москва, 1978.
10. Нейгауз Г.Г., *Об искусстве фортепианной игры*, Изд. 5, Москва, 1988.
11. Пиличяускас А.А., *Познание музыки как воспитательная проблема*, Москва, 1992.
12. Шевченко Т., *Элементы творчества в работе студента пианиста над музыкальным произведением*, Актуальные проблемы вузовской музыкальной педагогики, сост. З.А.Визель, выпуск 76, Москва, 1984, p. 20 -34

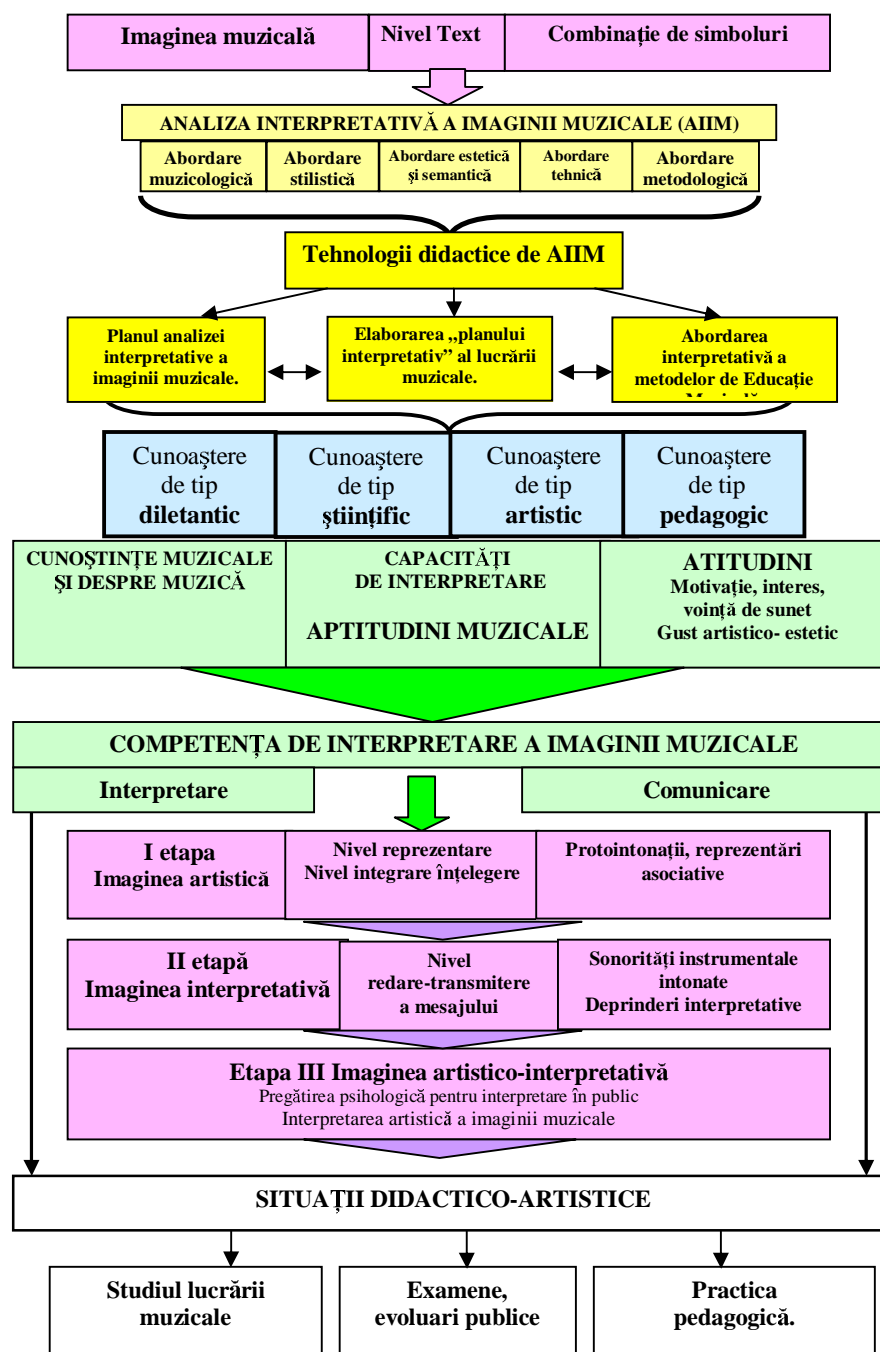

Figura 1

Modelul de formare la viitorul profesor de muzică a competenței de interpretare a imaginii muzicale